

KS. KRZYSZTOF KOŚCIELNIAK, *Złe duchy w Biblii i Koranie, Wpływ demonologii biblijnej na koraniczne koncepcje szatana w kontekście oddziaływań religii starożytnych*, Kraków Wydawnictwo UNUM 1999, ss. 518.

Książka ta jest jedynym obszernym i całościowym opracowaniem demonologii biblijnej i koranicznej na gruncie polskim oraz jednym z nielicznych studiów porównawczych demonologii biblijnej z koraniczną w literaturze światowej (w zasadzie jest podstawowym dziełem na ten temat po niewielkiej rozprawie W. Eickmanna z 1908 roku).

Część pierwsza prezentuje wszystkie imiona demoniczne w Biblii, które zostały poddane szczegółowej analizie filologiczno-historyczno-egzegetycznej. Autor nie poprzestaje tylko na szczegółowych badaniach etymologicznych, ale ukazuje również syntezę demonologii biblijnej. Eksponuje także oryginalność biblijnej nauki o złych duchach na tle religii starożytnych (mezopotamskich, staroegipskiej, perskiej) oraz literatury międzytestamentalnej, rabinicznej i qumrańskiej.

Zaprezentowana z wielkim rozmachem demonologia koraniczna ukazuje w sposób analityczny i syntetyczny świat złych duchów w Koranie. Czytelnik odkrywa w niej barwny -czasem wręcz egzotyczny – świat tradycji staroarabskich, koranicznych i muzułmańskich.

Autor odważnie porusza się w świecie religii starożytnych ukazując, w nich wiele analogii do biblijnej i koranicznej nauki o złych duchach. Odkrywa nowe tradycje apokryficzne będące elementami pośredniczącymi w procesie przenikania idei demonologii biblijnej do Koranu. Proponuje nowe sugestywne wyjaśnienie genezy zapożyczenia biblijnej nauki o złych duchach przez Mahometa. Trudno wymieniać wszystkie oryginalne szczegółowe hipotezy autora. Niewątpliwie jednak wielkim walorem pracy jest umieszczenie badań w kontekście oddziaływań interreligijnych. Imponująca bibliografia tematu rozpisana została na 41 stronach.

Książka adresowana jest do teologów, biblistów, religioznawców i orientalistów.

Kraków

KS. TADEUSZ DZIDEK